

Tyresö kommun
Tekniska kontoret
Göran Norlin
Avdelningschef
08-5782 97 80
goran.norlin@tyreso.se

TJÄNSTESKRIVELSE

2016-09-07

1 (3)

Diarienummer

2015/KS 0465 001

Kommunledningsutskottet

Svar på motion om att fasa ut produkter med tillsatser av mikroplast

Förslag till beslut

Kommunledningsutskottets förslag till kommunstyrelsen för förslag till kommunfullmäktige

- Motionen anses besvarad.

Kommunstyrelseförvaltningen

Bo Renman
Kommundirektör

Britt-Marie Lundberg-Björk
Chef tekniska kontoret

Sammanfattning

Marie Åkesdotter, Peter Bylund och Mikael Ordenius, från Miljöpartiet, har i en motion föreslagit att kommunen ska fasa ut produkter med tillsats av mikroplaster. Tekniska kontorets och upphandlingsenhetens samlade bedömning är att det är angeläget att följa Naturvårdsverkets arbete med att identifiera och prioritera vilka produkter som ska prioriteras först innan en

utfasning påbörjas. Upphandlingsenheten skulle dessutom behöva förstärkas med spetskompetens inom miljöområdet för att kunna ställa skarpare miljökrav i upphandlingar.

Beskrivning av ärendet

Marie Åkesdotter, Peter Bylund och Mikael Odenius, Miljöpartiet, föreslår i en motion att ge kommunstyrelsen i uppdrag:

- att följa Naturvårdsverkets arbete med att identifiera och genomföra åtgärder för att upphöra med utsläpp av mikroplaster,
- att säkerställa att kommunens verksamheter upphör med inköp, användning och spridning av produkter med tillsatser av mikroplast och
- att återkomma med en redovisning under 2017 om hur utfasningen av produkter med tillsatser av mikroplast har fortskridit.

Vad är mikroplast?

Mikroplast kallas små plastpartiklar som är mindre än 5 millimeter i diameter. Det utgör också den största andelen av allt plastskräp i världshaven.

På senare år har problemet med mikroplast uppmärksammats allt mer. Ett bekymmer är att havets små invånare får i sig plastpartiklar i tron att det är föda. Plastpartiklarna bryts dock inte ner i matsmältningsorganen, utan kan ligga kvar länge och orsaka stora problem för organismen. Man misstänker också att plastpartiklarna kan knyta till sig miljögifter, vilket drabbar både de djur som råkar äta dem samt individer som står högre upp i näringskedjan.

Plastpartiklarna kan komma från en rad olika källor, till exempel slitage på bildäck, konstgräsplaner, tvätt av fleecelagg, skönhetsprodukter och båtskrov. De största källorna till mikroplaster (enligt IVL Svenska Miljöinstitutets rapport till Naturvårdsverket) är slitage från bildäck (13 500 ton/år) och granulat från konstgräsplaner (4 800 ton/år). Utsläppen från syntetfibrer genom tvätt uppskattas till cirka 200-2 200 ton/år och hygienprodukter beräknas stå för cirka 66 ton/år. Man vet som sagt att vägtrafiken ger upphov till stora mängder mikroplastpartiklar men inte med säkerhet hur långt dessa partiklar sprids och

hur mycket som hamnar i havsmiljön. För kosmetika och syntetiska fibrer från tvättvatten är spridningsvägen till havet rakare eftersom det spolats ut med avloppsvattnet.

Eftersom plastpartiklarna bryts ner långsamt kommer halterna i miljön oundvikligen att öka så länge tillförseln via avloppsreningsverk och andra transportvägar fortsätter. Därför är det viktigt att mängden plastpartiklar i avloppsvattnet som lämnar hushåll och industrier minskar.

Begreppet mikroplast omfattar alltså mer än endast de tillsatser som finns i till exempel hygien- och kosmetiska artiklar och spridningsvägarna är inte helt klarlagda.

Tekniska kontorets och upphandlingsenhetens bedömning

Naturvårdsverket har av regeringen fått i uppdrag att identifiera och prioritera vilka källor i Sverige som primärt bör åtgärdas för att minska utsläppen av mikroplaster. Tekniska kontoret och upphandlingsenheten har diskuterat vad som är rimligt för kommunen att göra avseende mikroplaster i dagsläget. Vår samlade bedömning är att det är angeläget att följa Naturvårdsverkets arbete med mikroplaster, likaså vad den nybildade upphandlingsmyndigheten kan bidra med för råd, riktlinjer och kravställande kring mikroplaster. Vi anser också att vi behöver avvakta de råd, gällande vilka mikroplaster som först ska prioriteras bort, som ingår i Naturvårdsverkets uppdrag. En redovisning under 2017 om hur det går med utfasningen av mikroplaster är därför för tidigt att besluta om. Kommunen skulle även behöva utökade resurser för att förstärka sin spetskompetens inom miljöområdet för att kunna ligga i frontlinjen vad det gäller att ställa skarpa miljökrav i upphandlingar.